

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” เทศบาลตำบลล้อมแรด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” รวมถึงเพื่อศึกษาการสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนของ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแทนของคณะกรรมการและสมาชิกขององค์กรฯ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่มย่อย รวมทั้งหมด จำนวน 16 คน จากกรณีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษามีดังนี้

ผลการศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรออมบุญวันละบาท โดยใช้องค์ประกอบ 7-S ของ McKinsey ซึ่งประกอบด้วย 1. โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรฯ (Structure) มีโครงสร้างการบริหารองค์กรที่เป็นทางการ (แนวดิ่ง) และมีการบริหารงานแบบไม่เป็นทางการ (แนวนอน) ผสมผสานระหว่างกัน อาศัยความสัมพันธ์ของคณะกรรมการ 4 ฝ่ายกับสมาชิกกองทุน 2. กลยุทธ์องค์กรฯ (Strategy) มีการนำ 4 กลยุทธ์หลักมาใช้ในการบริหารงานองค์กรฯ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์องค์กรฯ กลยุทธ์ด้านการเรียนรู้ขององค์กรฯ กลยุทธ์ด้านการสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์กรฯ และกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการข้อมูล 3. ระบบการทำงานขององค์กรฯ (Systems) ประกอบด้วย ระบบการบริหารจัดการกองทุน 5 กองทุน ระบบการวางแผนข้อมูล ระบบการพัฒนาองค์กรฯ ระบบการติดตามตรวจสอบ 4. รูปแบบการขับเคลื่อนองค์กรฯ (Style) ประกอบด้วย รูปแบบการใช้แนวคิดการออมบุญมาปรับใช้กับองค์กรฯ ควบคู่กับการบริหารจัดการแนวราบแบบมีส่วนร่วม 5. สมาชิกองค์กรฯ (Staff) ประกอบด้วย การพัฒนาระดับแกนนำและระดับสมาชิก 6. ทักษะของสมาชิกองค์กรฯ (Skills) พบว่า ใช้ทักษะด้านการบริหารจัดการ ทักษะด้านการจัดการความรู้ ทักษะด้านการใช้โปรแกรมสวัสดิการ และ 7. ค่านิยมร่วมสมาชิกองค์กรฯ (Shared values) พบว่า เป็นค่านิยมระดับองค์กรและค่านิยมระดับบุคคล ผลการศึกษากำหนดทุนทางสังคมเพื่อสร้างความยั่งยืนของกองทุน พบว่า การบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” นำไปสู่ความยั่งยืนของทุนทางสังคม เมื่อพิจารณาจากกรอบแนวคิดเรื่องทุนมนุษย์ ทุนทางสถาบัน และทุนทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

ผู้ศึกษาเสนอว่า “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” ควรให้ความสำคัญกับค่านิยมร่วมของสมาชิกองค์กรฯ เพื่อใช้เป็นฐานการพัฒนาองค์กรฯ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรประกอบที่ 1-6 โดยเฉพาะการพัฒนาแกนนำ และสมาชิกองค์กรฯ (องค์กรประกอบที่ 5) ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีทักษะใหม่ ๆ (องค์กรประกอบที่ 6) เช่น การใช้โปรแกรมสวัสดิการ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขององค์กรฯ ควรมีการส่งเสริมการใช้ทุนมนุษย์และทุนสถาบันมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนทั้ง 5 กองทุน เพื่อนำไปสู่การสร้างสวัสดิการให้กับคนทุกกลุ่มเป้าหมายในชุมชน ควรส่งเสริมให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรฯ รวมทั้ง ควรส่งเสริมให้มีการนำทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมมาปรับใช้กับองค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาท เพื่อเป็นการสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนได้ในระยะยาว